

แบบประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

หน่วยงาน: เทศบาลตำบลสำราญ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร

มิติความเสี่ยง: ด้านการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ (Abuse of Power / Conflicts of Interest)

๑. การคัดเลือกกระบวนการงานหรือโครงการที่มีความเสี่ยงการทุจริต

กระบวนการที่คัดเลือก: "กระบวนการพิจารณาอนุมัติ/อนุญาตการก่อสร้างอาคาร ตามพระราชบัญญัติ

ควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒" (ฝ่ายแบบแผนและก่อสร้าง กองช่าง)

เหตุผลความจำเป็น: กระบวนการนี้เจ้าหน้าที่มีอำนาจดุลยพินิจสูงในการตรวจสอบแบบแปลน การออกใบอนุญาต

(อ.๑) และการตรวจสภาพอาคาร มีการปฏิสัมพันธ์กับผู้ขออนุญาตหรือผู้ประกอบการโดยตรง จึงเป็นจุดที่มีความเสี่ยงต่อการใช้อำนาจในทางมิชอบ

๒. การกำหนดประเด็นความเสี่ยงการทุจริต (Risk Issues)

จากการวิเคราะห์กระบวนการ พบประเด็นความเสี่ยงหลัก ๆ ๓ ประเด็น ดังนี้:

๑) การเรียกรับผลประโยชน์ (bribery): เจ้าหน้าที่เรียกรับเงินหรือสิ่งตอบแทนเพื่อแลกกับการเร่งรัดขั้นตอนการออกใบอนุญาต หรือละเว้นการตรวจสอบข้อกำหนดตามกฎหมาย

๒) การขัดกันแห่งผลประโยชน์ (Conflict of Interest): เจ้าหน้าที่ในกองช่างรับงานนอก (เขียนแบบแปลน/คำนวณโครงสร้าง) ให้กับผู้ขออนุญาตเสียเอง แล้วนำแบบนั้นมาตรวจและอนุมัติด้วยตนเอง

๓) การเอื้อประโยชน์ (Favoritism): การเลือกปฏิบัติในการตรวจอาคารหรือเร่งรัดคำขอให้แก่ญาติพี่น้องพรรคพวก หรือผู้ประกอบการรายใหญ่ก่อนประชาชนทั่วไป

๓. การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

การประเมินจะใช้เกณฑ์มาตรฐาน ๕ ระดับ (ตามแนวทางของ สอท. และ ป.ป.ท.) โดยคำนวณจาก โอกาสที่จะเกิด (Likelihood) คูณกับ ผลกระทบหากเกิดขึ้น (Impact)

เกณฑ์ด้านโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย (Likelihood: L)

๕ (สูงมาก): เกิดขึ้นเป็นประจำทุกเดือน / มีช่องโหว่ทางกฎหมายชัดเจน

๔ (สูง): เกิดขึ้นบ่อยครั้ง (๓-๔ ครั้ง/ปี) / ขั้นตอนซับซ้อน เอื้อต่อการใช้ดุลยพินิจ

๓ (ปานกลาง): เคยเกิดขึ้นบ้าง (๑-๒ ครั้ง/ปี) / มีคู่มือปฏิบัติงานแต่ไม่ชัดเจน

๒ (น้อย): นาน ๆ เกิดที (ในรอบ ๒-๓ ปี) / มีระบบควบคุมภายในระดับหนึ่ง

๑ (น้อยมาก): แทบไม่เคยเกิดขึ้นเลย / มีระบบอิเล็กทรอนิกส์ควบคุมเข้มงวด

เกณฑ์ด้านระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact: I)

๕ (สูงมาก): เสียชื่อเสียงระดับประเทศ / ถูกดำเนินคดีอาญายกข่ง / ประชาชนเดือดร้อนเป็นวงกว้าง (เช่น อาคารถล่ม)

๔ (สูง): เสียชื่อเสียงระดับจังหวัด / ถูกตั้งกรรมการสอบวินัยร้ายแรง / งบประมาณเสียหายสูง

๓ (ปานกลาง): หน่วยงานถูกวิพากษ์วิจารณ์ในพื้นที่ / มีการร้องเรียนผ่านศูนย์ดำรงธรรม

๒ (น้อย): ส่งผลกระทบต่อความล่าช้าของงานภายในเทศบาล / ตกเดือนเป็นลายลักษณ์อักษร

๑ (น้อยมาก): กระทบต่อความพึงพอใจรายบุคคล / ตกเดือนด้วยวาจา

๔. การประเมินระดับความรุนแรงของความเสี่ยง (Risk Matrix)

จากการวิเคราะห์ประเด็นความเสี่ยงข้างต้นร่วมกับบริบทของเทศบาลตำบลสำราญ สามารถประเมินค่าความเสี่ยงได้ดังนี้:

ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	โอกาสเกิด (L)	ผลกระทบ (I)	ระดับความเสี่ยง (L x I)	สถานะความเสี่ยง (Risk Zone)
๑. การเรียกรับผลประโยชน์เพื่อเร่งรัดหรือละเว้นการตรวจแบบ	๓	๔	๑๒	เสี่ยงสูง (สีส้ม)
๒. เจ้าหน้าที่รับงานเขียนแบบเองและอนุมัติเอง (Conflict of Interest)	๔	๓	๑๒	เสี่ยงสูง (สีส้ม)
๓. การเอื้อประโยชน์ให้พรรคพวก/ญาติพี่น้อง	๓	๓	๙	เสี่ยงปานกลาง (สีเหลือง)

สรุปผลประเมิน: ภาพรวมของกระบวนการงานนี้ตกอยู่ใน "ระดับเสี่ยงสูง (Zone สีส้ม)" เนื่องจากเป็นงานที่ต้องใช้ดุลยพินิจทางเทคนิควิศวกรรม ซึ่งบุคคลภายนอกตรวจสอบได้ยาก จำเป็นต้องมีมาตรการควบคุมทันที

๕. การจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต (Risk Response)

เพื่อลดระดับความเสี่ยงข้างต้นให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ (สีเขียว) เทศบาลตำบลสำราญจึงกำหนดมาตรการควบคุมดังนี้:

ประเด็นความเสี่ยง	มาตรการควบคุม/แนวทางการปฏิบัติงาน (พ.ศ. ๒๕๖๘)	ผู้รับผิดชอบ
การเรียกรับผลประโยชน์	๑. จัดทำระบบคิวงานและ Tracking: ประกาศขั้นตอนและระยะเวลาการพิจารณาให้ชัดเจน (เช่น ไม่เกิน ๔๕ วัน ตามกฎหมาย) และให้ผู้ขออนุญาตเช็คสถานะคำขอทางออนไลน์ได้ เพื่อลดการใช้ดุลยพินิจว่างเวลา ๒. ติดตั้งกล้องวงจรปิด (CCTV): บริเวณจุดให้บริการประชาชนของกองช่าง	ผู้อำนวยการกองช่าง / งานประชาสัมพันธ์
เจ้าหน้าที่รับงานนอก/อนุมัติเอง	๑. มาตรการ Cross-Checking: กำหนดให้ผู้ตรวจแบบแปลน และผู้อนุมัติขั้นต้น ต้องไม่เป็นบุคคลเดียวกัน	นายกเทศมนตรี / ผู้อำนวยการกองช่าง

ประเด็นความ เสี่ยง	มาตรการควบคุม/แนวทางการปฏิบัติงาน (พ.ศ. ๒๕๖๘)	ผู้รับผิดชอบ
	๒. การปฏิญาณตนและจัดทำสัญญาความซื่อสัตย์: ให้ เจ้าหน้าที่กองช่างทุกคนลงนามในหนังสือรับรองตนเองว่า จะไม่มีส่วนได้ส่วนเสียหรือรับงานนอกในเขตพื้นที่เทศบาล	
การเอื้อ ประโยชน์พรรค พวก	๑. เปิดเผยข้อมูลสาธารณะ (OIT): ประกาศรายชื่อผู้ ได้รับใบอนุญาตการก่อสร้างอาคารบนเว็บไซต์เทศบาลทุก เดือน เพื่อความโปร่งใสและให้ภาคประชาชนร่วม ตรวจสอบ	งานวิเคราะห์นโยบาย และแผน / กองช่าง